

שערוריית השנה:

עם קצת עזרה מן החברים

מכירים את השיר של החיפושיות "עם קצת עזרה מן החברים"? יהודי אחד לא חדל מלפזם את השיר הזה יומם ולילה. שמו אברהם גולדשטיין, ושם הידיד שלו פינחס ספיר. גולדשטיין ושותפו, יעקב וסלר, היו ממקימי מיפעל הטכסטיל סבי דימונה. המיפעל הסתבך בהפסדים של 20 מיליון לירות, חובות של 40 מיליון לירות לבנק לפיתוח התעשייה הממשלתי, ועמד להימסר לכונס-הנכסים. היו ריונים רבים כי ה"הפסדים לא גובעים דווקא מחוסר הצלחה עסקית, אלא מעסקות בין בעלי המניות לבין קונים שונים של התוצרת ולבין המוכרים של חומר הגלם, חוטי דיאולן לופט שנמכר לסיבי דימונה במחיר גבוה בהרבה מהמחיר הבינלאומי. אבל גולדשטיין הוא ידידו של ספיר. אי לכך, במקום לקחת ממנו את המיפעל ש"עמד להיסגר, ולחייבו לשלם את ההפסדים מרכוש אחר, או לחקור מדוע הפסיד ה"מיפעל, או לכל הפחות לקחת את המיפעל

בלי לתת לו מאומה, נעשתה העסקה הזו מדהימה ביותר בתולדות ישראל: הבנק לפיתוח התעשייה החזיר לגולדשטיין ווסלר את הסכום המלא שהשקיעו במיפעל, 8.75 מיליון לירות, ואת ההפסד של 20 מיליון לירות לקח הבנק על עצמו. כיוון שהבנק משתמש בכספי משלם ה"מסים, פירוש הדבר שכולנו מכסים את ה"הפסד, בעוד גולדשטיין קיבל חזרה את כספו. אולם נראה שגולדשטיין לא היה סתם ידיד של ספיר. במיקרה הוא גם בעל סוכנות פיאט בישראל. בחודשים האחרונים חל משבר חמור במכירות מכוניות פרטיות, ויש ייבואנים העומדים על עברי פי פחת. לא כן פיאט. שכן שריהאוצר הודיע בפירסום רב כי יקח לעצמו מכונית פיאט 132. כאשר ספיר עושה משהו, הולכים אחריו מאות פקידים בכירים ומנהלי חברות ממשלתיות. תוך שנה ימכור פיאט לפחות 1000 מכוניות במחיר של 37.6 אלף לירות האחת. נוסף לכך דאג ספיר כי צה"ל יקנה לקציניו עוד 200 מכוניות פיאט. הסוכנות מרוויחה כ-5% על כל מכונית מחוות הידידות של ספיר לגולדשטיין. תביא, איפוא, רווח של 2.25 מיליון לירות. לא רע, בין חברים.

סרטים '73:

מי הרוויח,

מי הפסיד

הטבלה שפורסמה במדור זה בשבוע ש"עבר עוררה תגובות רבות של אנשי מיקצוע, שטענו נגד מהימנות הנתונים. הטבלה היא של משרד-המיסטריות-ע"י שיה הוואסלר כלשונה. אם חסרו בה כמה סרטים שהוצגו בשנת 1973, הרי האשמה במישרת זה. אולם כיוון שהיא הביאה רק את ההכנסות מהצגות בישראל, נותן ה"דבר תמונה בלתי-נכונה לגבי כמה סרטים, ולא רק לגבי קזבלו, שידוע כי נמכר טוב בחו"ל. בדרך-כלל אפשר לומר כי ככל שהסרט הישראלי עושה יותר כסף בארץ, הוא יעשה פחות בחו"ל. הסיבה: רק קהל ישראלי הולך בהמוניו לסרטים כנורית או הבלש האמין שוורץ. כאשר, למשל, סרטו של אפרים קישון השוטף אוזלאי הוצג בניו-יורק, משך חמישה ימים, היה זה מול גדול שלחשה ימים היה הקולנוע סגור לרגל שיפוצים, שכן כימעט איש לא בא. יתר על כן: הביקורות היו קטלניות, ושאלו כיצד מעז מיישן להביא דברים כאלו לפני אנשים תרבותיים. דווקא סרטים ישראליים משובחים, כמו אוור בע"י נה המחה או בן-גוריון זוכר שלא הצליחו לחלוטין בארץ, נמכרים בהצלחה בחו"ל.

מעשה מופלא

באינטלקטואלים

שירוויחו 1000%

תוך שנה

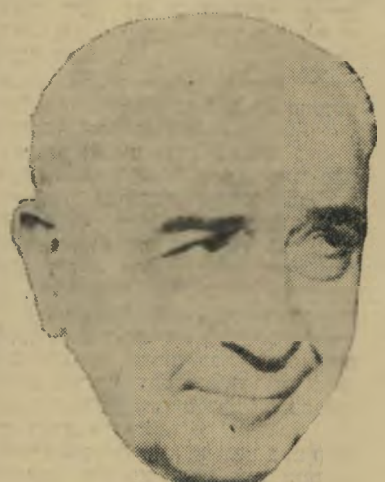
ליד איזור הווילות כפר-שמריה, סמוך להרצליה, מצוי שדה-התעופה קטן, המ"שמש טיסות למטרות ריסוס. בין שדה התעופה וכפר-שמריה מצוי שטח חקלאי בן 27 דונם. כפר-שמריה עצמו, מקום מגורי אביו ריי-המשק והפקידות הממשלתית, הוקם בשעתו ככפר חקלאי, בעל משקיעור. המונה משקיעור פירושו משק העזור ל"הקים וילה על קרקע חקלאית, האסורה לבנייה. והנה נקבעו יחד כמה עורכידיו, רופ"א, קציני צבא-קבע וכן כמה עתונאים ואינטלקטואלים אחרים. חבורה זו באה בטרוניה לראש-עיריית הרצליה, יוסף נבו, על שעירו דלה בכוחות רוחניים,

מעריב ירכוש

את הכורכים

אחת הכריכות הגדולות בארץ, הכורכת את מרבית השבועונים וכן את ספרי הר"צאט עם עובד, עומדת להימכר למעריב. מעריב זקוק לכריכה לצורך הוצאת הר"ספרים שלו. הכריכה, הכורכים שמה, ת"מכר כנראה במחיר של 4 מיליון לירות, והיא כוללת שתי מכונות-כריכה חדשות ומכונה השווה 1.5 מיליון לירות. הכריכה שייכת לקבוצת כורכים, שעבדו בדפוס דבר ופרשו משם לפני כמה שנים. הם מוכרים את העסק עכשיו בגלל הוצ"א-השכר הגדולה.

שירימו את הממוצע האינטלקטואלי של העיר. הקבוצה מוכנה היתה להפסיד שרוול ולעזור לראש-העיר ברימום החלק הרוחני של עירו, עליידו העתקת מקום מגוריה לעיר הנחותה. אולם — אללי! — שהרי ידוע כי אינטליגנטים אין ה"פרוטה מצוייה בידיהם לצורך בניית ו"לות. לאחר דין ודברים נמצא הפיתרון: הקבוצה תקנה חלקות חקלאיות, ש-

ראש-העיר נבו
תרבות באקשיש

מחיריהן זולים כידוע, ולאחר מכן ידאג ראש-העיר לשנינו יעוד הבנייה שלהם, עד שתותר הקמת וילות עליהן. חיש קל נמצאה החלקה האמורה ליד שדה-התעופה, בת 27 דונם לערך, אשר נמכרה לקבוצת האינטליגנטים במחיר של 27 אלף לירות הדונם. 27 החלקות נמכרו צ'יק-צ'ק. לאחר הכנישה, לפני שמונה חודשים, עשתה העירייה את חל"ק בהסכם, ובימים אלו עומדת הווע"דה המחוזית לבניין-ערים לאשר את ב"י טול השימוש בשדה-התעופה לצרכים חקלאיים, וכן לאשר את הפיכת יעוד הקרקע מחקלאי לעירוני. ברעג שתחתום על כך הוועדה, יהיה מחיר הדונם 270 אלף לירות.

דין התמוצט

(המשך מעמוד 15)
בפגישה עם העורכים, אלא למרחק של לפחות 30 ק"מ, ואולי גם הרבה יותר, מתוך הנחה שקרבות הבלימה עם הטנקים המצריים יערכו אי-שם בתוך סיני על-ידי אוגדות המילואים שנמצאו בדרכן לחזית. לסגת גם מקווי ההגנה בחוף מיפרץ-סואץ ולהתרכז בהגנה על שארם אי-שיח. למזלה של מדינת-ישראל ולמזלו של דין עצמו, לא קיבלו מפקדי צה"ל את "עצותיו המיניסטריאליות" האלה של שריהביטחון. הם האמינו בכוחו של צה"ל יותר משהאמין בו שריהביטחון ולבסוף של דבר הסתבר כי עצות הנסיגה שלו היו מוגזמות ומיותרות. כאשר יגיע היום וניתן יהיה לספר את הסיפור המלא על התמוטטותו של דין, ספק אם דין יהיה מאושר ביותר מפירסום דברים שאמר באותו יום. הם בהחלט אינם תואמים את התדמית שהוא רוצה לבנות לעצמו בציבור, של אדם מפוכח, שקול וקר רוח. שאני איש אחר בישראל המסוגל ומוכשר להחליפו כשרהביטחון.

אווירה של

דיכאון וקדרות

התמוטטותו של דין ביום השני למלחמה היו השלכות עקיפות בלבד על המצב בחזיתות. אבל התנהגות הישרתה מצב רוח עגום על המפקדים בחזית. בתחקירים שנעשו עוד בתקופת המלחמה לכמה מפקדים, ייחסו כמה מהם לשרהביטחון השראת אווירה של דיכאון וקדרות סביבו בשעות הקריטיות של המלחמה. על כל אלה אין הפרוטוקול שהותר ל"פירסום השבוע מלמד דבר. לעומת זאת הוא מלמד דברים שונים לגמרי, שיש בהם כדי להעמיד בספק את תבונתו הצבאית ואת כושר הערכת-המצב של האיש המוסקד על ביטחונו של ישראל. בפגישתו עם עורכי העיתונים אמר דין בין השאר: "אני אומר אחת מהשתיים: או שהייתי מרגיש בתוך ליבי רפיון — אז הייתי מתפטר תוך חמש דקות; או שיש בעיה שאני מסתכל עליה לא מהצד אלא מבפנים, ואני מאמין באמונה שלימה שאני יודע מה הדרך לספל בה כדי שייצא לנו טוב." באותו מעמד בו טוען דין כי הוא מאמין שהוא יודע איך לספל בבעיה כדי "שייצא לנו טוב", קובע דין כמה הנחות לגבי המשך המלחמה, שהופרכו לחלוטין תוך ימים מיספר. אמר דין: "אינני חושב שיעברו עשרה ימים ואחריהם הענין ייגמר. אני חושב על זה בקטגוריות של כוחות שיש להם עוצמה כזאת, ויש להם רצון קבע להשמיר אותנו. זה יפסק כשהעוצמה תיגמר. צריך לבנות קוויים. לרכוש לעצמנו עוד מטוסים, ולבנות עוד טנקים כדי שהעוצמה שלנו תהיה כזו שייכל לנו טוב." "אני לא חושב שאנחנו עומדים בפני גמר הלחימה בעוד ימים אחדים." "נצטרך לעשות קורסים מזורזים, לתת לצבא לעבוד בקצב מלחמתי כדי ש"נוכל למלא את השתיקה של הכוח. שיהיו לנו כלים טובים וכוח שיכול להחזיקם כדי לא לאבד את שווי המיסקל של ישראל." "נצטרך לגייס לא רק מילואים, אולי גם גילים יותר בוגרים ששיחררנו קודם... יש לראות את הדברים לטווח ארוך." "איננו זורקים — כי איננו יכולים לזרוק — את המצרים לצד השני של ה"תעלה..." "אינני חושב שזה היה הדבר הטוב ביותר לעבור את התעלה... יהודי כמנני, פראקטי, מנהל, היה שואל: ומה אחר כך? נזרק אותם וישראו 150 מטר מהצד השני?" פירושים של דברים אלה הוא כי ביום הרביעי למלחמה גיבא דין חזות שחורה וחזה כי רק לטווח ארוך יוכל צה"ל לשקם את עצמו מהמכות שספג בימים הראשונים של המלחמה. הוא גם לא העלה את על דעתו כי צה"ל מסוגל לפרוץ מערבה ל"תעלה ולהצליח לכתר את הצבא המצרי. בצורה פרוידיאנית יישם דין את מש"מעות המכה שהוכה צה"ל בימי המלחמה הראשונים לתחום הקרוב לליבו: הולילה במסעדות פאר. מעיד הפרוטוקול שמסר דין לפירסום: שריהביטחון נשאל: איך תוכל מדינת ישראל לעמוד בנטל מבחינה כלכלית אם לא תהיה הפסקת-אש? השיב דין: "...אני לא חושב שחיים ברמה של לוקסוס. אבל בתקופת מלחמה יכול הציבור בארץ לעשות מאמץ כלכלי. אישית, אם לא אוכל מוס שזקלד שנתיים

הבורסה

איך להרוויח 25% תוך שבועיים

אם יכריז מחר שריהאוצר כי תוך חודש יהיה פיתוח, לא יפתע איש. ישראל היא המדינה היחידה בעולם בה מכריז שר הפירסומות והדואר, שימעת פרס, כי בעוד שישה שבועות יעלה את מחירי האסימונים. התוצאה: הכל צוברים אסימונים, מכריחים את השר הפטפטן להעלות את המחיר מחר, כדי להחזיר את האסימונים לשוק. או, למשל, כאשר האוצר רוצה להרע את תנאי סידרות אגרות-החוב שהיא מוציא. במי הוא מתייעץ? בשלושת הבנקים הגדולים. ממש לתת לחתול לשמור על השמנת. התוצאה: תוך ימים אחדים מסתער בנק לאומי, בעיקר, כשעוורים לו גם גורמים אחרים, וחוטף כל אגרות-החוב הנמצאת בשטח. בסך הכל נקנו תוך כמה ימים אג"ח ב"50 מיליון לירות. הבהלה מכריחה את האוצר להודיע מחר על הרעת התנאים, ושערי האגרות הישנות עולות ב"25% לערך. בנק לאומי ורעיו מרוויחים תוך שבוע שבועיים 25% על 50 מיליון לירות — 12.5 מיליון לירות. וכיוון שהרווחים הם על גיירות-ערך הנמ"כרים בבורסה, הרי לפי החוק הם פטורים מכל מס. לא שהדבר עבר בלי תגובה. נגיד בנק ישראל, שקרא השבוע שוב לאזרחי ישראל להוריד את רמת-חיהם, הודיע כי יבקש מהבנקים לספר לו אם עשו מעשים רעים כאלו. יכול להיות שהנגיד, משה זנבר המהולל, אף יגיד למנכ"ל לאומי, ארנסט יפת, "נורונו". אבל לא יותר. שהרי יפת, יחד עם גיטר מדיסקונט, אישרו לפני שנה לזנבר דירה בתנאי-חיים על חשבון משלם-המיסים. כאשר ישבו יחד בהנהלת הבנק לפיתוח התעשייה.

השוטר אוזלאי
לישראלים בלבד